

Valtiovarainministeriön päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta sekä kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2026

Kunnanhallitus 09.03.2026 § 32
4/02.05.01.02/2026

Päätös

Kunnanhallitus päätti:

1. tehdä liitteen 5 mukaisen oikaisuvaatimuksen valtiovarainministeriön päätöksestä ja
2. tyytyä valtiovarainministeriön päätökseen kotikuntakorvauksen perusosasta.

Asian käsittely

Keskustelun kuluessa valtiovarainministeriölle toimitettavaan oikaisuvaatimukseen tehtiin pieniä teknisiä muutoksia.

Esittelijä

kunnanjohtaja Jarkko Seppälä

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää:

1. tehdä liitteen mukaisen oikaisuvaatimuksen valtiovarainministeriön päätöksestä ja
2. tyytyä valtiovarainministeriön päätökseen kotikuntakorvauksen perusosasta.

Valmistelija

Jarkko Seppälä
kunnanjohtaja
etunimi.sukunimi(at)hartola.fi puh. 044 743 2217

Asian valmistelu

Valtiovarainministeriö on tehnyt 18.12.2025 päätöksen sekä peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuodelle 2025 (VN/35064/2025) että kuntien kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2025 (VN/35065/2025).

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuus koostuu seuraavista valtionosuusperusteista:

- 1) valtionosuustehtävien laskennallisista kustannuksista ja
- 2) syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun ja saamelaiden kotiseutualueen kunnan lisäosien määräytymisperusteista.

Kunnalle myönnetään valtionosuutta laissa tarkoitettujen valtionosuustehtävien järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin euromäärä, joka saadaan, kun lain mukaisesti määräytyvät laskennalliset kustannukset lasketaan yhteen ja saadusta summasta

vähennetään kunnan omarahoitusosuus. Näin saatuun euromäärään lisätään laissa tarkoitetut syrjäisyyden, työpaikkaomavaraisuuden, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, asukasmäärän kasvun sekä saamelaiden kotiseutualueen kunnan lisäosat.

Kuntien valtionosuutta lisätään ja vähennetään mainitun lain 4 ja 5 luvussa tarkoitetuilla erillä.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 35 §:n mukaan kotikuntakorvaus määräytyy kuntien ja muiden opetuksen järjestäjien esi- ja perusopetuksen toteutuneiden kustannusten perusteella erikseen 6-, 7–12- ja 13–15-vuotiaille.

Valtiovarainministeriö on kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 35 §:n 6 momentin nojalla päättänyt, että vuoden 2026 kotikuntakorvauksen perusosa on 8 833,75 euroa.

Oppilaan iän mukaan määräytyvä kotikuntakorvaus saadaan kertomalla kotikuntakorvauksen perusosa kertomalla kunnan 6-vuotiaiden määrä luvulla 0,61, 7–12-vuotiaiden määrä luvulla 1,00 ja 13–15-vuotiaiden määrä luvulla 1,60.

Kuntalain (410/2015) 38 §:n mukaan kunnanhallitus johtaa kunnan taloutta ja 39 §:n mukaan vastaa sen taloudenhoidosta ja myös huolehtii sen sisäisestä valvonnasta ja valvoo kunnan etua. Julkishallinnon hyvä tilintarkastustapa (Suomen tilintarkastajat ry:n suositus 3/2020) kohdan 4.2 mukaan kunnanhallitus myös, yhdessä muiden tilivelvollisten kanssa, vastaa valtionosuuksien perusteista annettujen tietojen oikeellisuudesta.

Kunnanhallitukselle tuodaan osana sisäistä valvontaa ja kunnan edunvalvontaa käsittelyyn valtiovarainministeriön päätökset kunnalle myönnettyistä valtionosuuksista sekä valtiovarainministeriön päätökset verotulojen menetysten korvauksesta sekä kotikuntakorvausten perusosasta ja selvitetään edellä mainittujen vaikutukset kunnan talouteen.

Valtionosuudet koostuvat valtiovarainministeriön hallinnoiman peruspalvelujen valtionosuuden ja verotulojen menetysten korvausten lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnoimasta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta.

OKM:n valtionosuuksien erittely:

	Valtionosuus
Perusopetuksen valmistava opetus	4 750,00 €
Aamu- ja iltapäivätoiminta	6 095,00 €
Liikuntatoiminta	8 846,00 €
Nuorisotyö	1 746,00 €
Omarahoitusosuus lukiokoulutuksesta	-267 659,00 €
Omarahoitusosuus ammatillisesta koulutuksesta	-498 386,00 €
OKM:n valtionosuudet yhteensä	-744 608,00 €

Valtiovarainministeriön päätösten mukaiset valtionosuudet ja talousarviossa ennakoitujen valtionosuudet sekä kotikuntakorvaukset on esitetty alla olevassa taulukossa:

	TA 2026	Päätös	Erotus
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	-36 500 €	-59 123 €	-22 623 €
Verotuloihin perustuva tasaus	394 700 €	398 265 €	3 565 €
Verotulomenetysten korvaukset	459 800 €	470 841 €	11 041 €
VM:n valtionosuudet yhteensä	818 000 €	809 983 €	-8 017 €
OKM:n valtionosuudet yhteensä	-723 400 €	-744 608 €	-21 208 €
Valtionosuudet yhteensä (VM+OKM)	94 600 €	65 375 €	-29 225 €
Kotikuntakorvaustulot	16 600 €	17 668 €	1 068 €
Kotikuntakorvausmenot	-178 400 €	-189 042 €	-10 642 €
Kotikuntakorvaukset yhteensä	-161 800 €	-171 374 €	-9 574 €
Valtionosuudet ja kotikuntakorvaukset yhteensä	-67 200 €	-105 999 €	-38 799 €

Valtionosuudet yhteensä tulevat valtiovarainministeriön päätöksen mukaan jäämään 29 225 euroa pienemmiksi kuin talousarviossa ennakoitiin.

Kotikuntakorvausten kokonaiskulut kasvavat 9 574 euroa talousarviossa ennakoitusta tasosta.

Päätösten kokonaisvaikutus talousarvioon nähden on siis -38 799 euroa suhteessa talousarviomäärärahoihin.

Mikäli kunta on tyytymätön tehtyihin päätöksiin, sillä on oikeus kolmen kuukauden kuluessa päätöksestä tiedon saatuaan tehdä kirjallinen oikaisu valtiovarainministeriölle. Muutoksenhakuohjeet ovat liitteenä.

Valtiovarainministeriö on päätöksessään peruspalvelujen valtionosuudesta ja verotulojen menetysten korvauksesta pidättäytynyt aiemmassa kannassaan, mikä on johtanut siihen, että Hartolan kunnan valtionosuutta vähentävinä tekijöinä on edelleen huomioitu Päijät-Hämeen hyvinvointikuntayhtymän tilinpäätökseen sisällyttämä varaus tulevien palkkaharmonisointisopimuksen mahdollisten kustannusten kattamiseen.

Kunta on toistuvasti huomauttanut, että kyseinen varaus ei perustu liikkeenluovutusta koskevaan lainsäädäntöön. Asetusperusteisen tulkinnan kautta tehty ministeriön päätös on selkeästi ristiriidassa liikkeenluovutusta koskevan lainsäädännön kanssa ja siten perustuslain vastainen.

Hartolan kunta hakee oikaisua valtiovarainministeriön 18.12.2025 päätökseen (VN/35064/2025) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja veroperustemuutoksista johtuvien verotulomenetysten korvauksesta vuonna 2026 siltä osin kuin peruspalvelujen valtionosuuslaskelmissa on huomioitu Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän alijäämän

kattamisvelvollisuus, joka aiheutuu yhtymän tekemästä tilinpäätösvarauksesta.

Valtiovarainministeriölle toimitettava oikaisuvaatimus on liitteenä.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto

Liitteet

- Liite1 Päätös kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta 2026
- Liite2 Päätös kotikuntakorvauksen perusosasta vuodelle 2026
- Liite3 Liite 1, kunnan peruspalvelujen valtionosuus ja kotikuntakorvauksen perusosa 2026 / Valtiovarainministeriö
- Liite4 Liite 2, oikaisuvaatimusohjeet, kunnan peruspalvelujen valtionosuus ja kotikuntakorvauksen perusosa 2026 / Valtiovarainministeriö
- Liite5 Oikaisuvaatimus valtionosuuspäätöksestä 2026 Hartolan kunta

Jakelu

oikaisuvaatimus valtiovarainministeriölle